

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. De tractatu Capitulari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ignominia Sacerdotis est, propriis studere divitiis.

§. 2.

De tractatu Capitulari.

1188 **P**ER hunc intelligitur deliberatio in Capitulo, aut Conventu simul congregato, an adsit justa causa, necessitas, vel utilitas alienationis faciendae? c. Dudum h. t. in 6. Circa hunc tractatum notat Molina cit. Concluf. 3. n. 6. tractatum esse quidpiam distinctum à consensu; & illum ad hunc esse prævium, ut satis constat ex c. 1. de reb. Eccles. non alien. in 6. & c. Tua. de his, quæ fiunt à Prælat. Est enim tractatus, ut ibi n. 6. Panormit. ait: propositio, ac discussio, num conveniat rem alienari, ut causæ, & rationes pro & contra expendantur? post eam verò discussionem, ac tractatum sequi solet consensus, vel dissensus. Hinc colligit ibi Panorm. quando statuto aliquo, sub aliqua poena, tractari aliquid prohibetur, satis esse, si res modo explicato proponatur, ac discutatur, ut id proponentes, ac tractantes in eam incidant poenam; neque esse necesse, quod accedat consensus: & multo minus, quod res executioni mandetur. Istum porro tractatum præviè necessarium esse vult in alienatione præse sumpta, vendendo, commutando, aut alio modo transferendo dominium directum.

1189 Circa hunc tractatum Not. 1. hunc prævium solum requiri in alienationibus perpetuis; Nam in temporalibus, vel etiam ad vitam, sufficit etiam tacitus consensus Capituli postea subsequens. gloss. in cit. c. Dudum. V. Perpetuis. Not. 2. sufficere illum semel esse factum. gloss. ibidem V. tractatus. juncto margini: lit. B. Sic Barbof. in c. sine except. 52. 12. q. 2. n. 3. Not. 3. in dubio, non præsumi tractatum Capitularem intervenisse in contractu alienationis celebrato; sed probandum esse. Abb. in c. 6. de his, quæ fiunt à Prælat. quia est qualitas extrinseca. Arg: legis: quacunque. 13. §. fin. ff. de public. in rem act. Idem est de consensu Capituli, ut not. Abb. cit. Sic etiam

Barbof. in c. 1. h. t. in 6. qui à n. 6. docet tractatum Capitularem, & reliquas solennitates juris, ad alienationem rei Ecclesiastica requisitas, ad ejus substantiam non pertinere (quia sine his actus hujus speciei secundum naturam suam, & institutionem potest in esse produci) sed ad extrinsecam quandam, & accidentalem solennitatem.

A dictis porro (nimirum ad solennitatem alienationis de jure, requiri tractatum Capitularem, nec eam præsumi) excipe 1. nisi adsit antiquitas temporis. Nam ex diuturnitate temporis alienatio præsumitur solenniter facta; sic Mascardus de Probat. Concluf. 1316. n. 13. Excipe 2. nisi in instrumento alienationis à Prælatò, & Capitulo legitime subscripto, & obsignato, vel Notarii manu confecto, fiat mentio præcedentis tractatus, & consensus Capituli; tunc enim utrumque, imò, & justam causam intervenisse, præsumitur, quamvis in contrarium admittatur probatio; Sic Mascard. Volum. I. de Probat. Concluf. 75. n. 11. & Volum. III. Concluf. 1315. Sed hoc intellige, si Notarius referat illa intervenisse; non autem, si purè narret, vel in eo instrumento referat; Nam in Solennitatibus jure requisitis, quibus partes liberè renuntiare non possunt, non sufficiunt verba assertiva, live nuda, & non probata narratio: sic Mascard. Vol. I. Concluf. 75. n. 15.

Not. 4. ad probandum, quòd Capitularis tractatus intervenerit, de jure communi non requiri speciale instrumentum, distinctum ab instrumento alienationis, modò in hoc fiat illius mentio, quia illud nullo jure exigitur. Suarez tom. 4. de Relig. tract. 8. l. 2. c. 27. n. 8. Not. 5. tractatum Capitularem debere prius fieri, quam consensum Capitularem juxta c. sine exceptione, ibi: totius Cleri tractatu, atque consensu. Sic Barbof. cit. ibidem n. 4. volente requiri tres tractatus ante alienationem cujusque ex ejusmodi rebus Ecclesiasticis, aliterque alienationem esse invalidam: ex duobus tamen Capitibus citatis apertè constat, sufficere unum; debere tamen esse diligentem pro qualitate rei, de qua agitur; solum quippe exigit tractatum in numero singulari; non vero tractatus in plurali;

rali; atque ita affirmat Panorm. c. *Tua*, de his, quæ fiunt à Prælat. n. 3.

§. 3.

De consensu Capitulari.

1192 **H**ic consensus necessarius est, ubi Ecclesia habet Capitulum, qualis est Ecclesia Cathedralis, vel Collegiata, vel Regularis, si habeat Conventum; vel Parochialis habens conventum beneficiatorum; si verò nullum conventum habet, potest alienare Rector Ecclesiæ de consensu Episcopi; Sic Abb. in c. 1. h. t. n. 5. Capitulum primum sic habet: *non licet Episcopo, vel Abbati terram unius Ecclesiæ vertere ad aliam, quamvis amba in ejus sint potestate*; tamen si commutare voluerit terras earum, cum consensu ambarum partium faciat. Ubi not. ly permutare hic non poni ad restringendum, tanquam in permutationibus, duntaxat necessarius foret consensus, tanquam solennitas jure requisita, & non in aliis contractibus, alienationibus, res Ecclesiæ prohibitas alienari sine juris solennitate; sed solum exempli causa, ut colligitur ex diversis juribus c. *Ve super* 8. §. *Possessionibus*, h. t. ibi: *possessiones vero, quæ Ecclesiæ tuæ minus sunt utiles pro aliis utilioribus de fratrum tuorum, & sanioris patris consilio, & assensu alienandi seu commutandi liberam concedimus facultatem.*

1193 Similiter in c. *Tua*, 8. de his, quæ fiunt à Prælato, dicitur: ne quis Episcopus de rebus Ecclesiæ quidquam donare, vel permutare, vel vendere audeat, nisi forte aliquid horum faciat, ut meliora proficiat, & totius Cleri tractatu, atque consensu id eligat, quod non sit dubium Ecclesiæ profuturum. Irrita enim Episcoporum donatio, venditio, & commutatio rei Ecclesiasticæ erit, absque conventiva, & subscriptione Clericorum.

1194 Quod porro dictum est, pro Solennitate juris requiri consensum Capitularem, ut licite fiat alienatio rei Ecclesiasticæ, sine juris solennitate alienari prohibita, censet Molina tom. 2. D. 468. n. 6. intelligendum, de consensu expresso, ut liquet, cap. 1. de his, quæ fiunt à Prælato, & ex aliis juribus citatis; id enim est ex eo

quod ibi appelleretur *collaudatio*, hoc est, approbatio, & consensus expressus; consentitque ibi Panorm. n. 3. sufficit tamen consensus majoris partis Capituli; nego est necessarius consensus absentium; sed sufficit presentium, ut notat ibi Panorm. n. 5. Ex hoc deducitur, ad alienationem, quæ fit nomine Ecclesiæ, & in perpetuum, vel ad longum tempus, non sufficere consensum Capituli tacitum, vel presumptum; sed requiri expressum, c. 1. h. t. ubi requiritur *collaudatio*, hoc est approbatio, & Gloss. in c. 1. in 6. de reb. Eccles. non alien. V. *Perpetuis*. Ad temporalem autem sufficit etiam tacitus; Pirhing. n. 2. de his, quæ fiunt à Prælato.

1195 Not. præterea, alienationem rei Ecclesiasticæ, factam sine legitimo consensu personarum Ecclesiasticarum, irritam esse, licet per constitutionem Laicorum approbetur. c. *Cum Laicis* 12. h. t. quod desumptum est ex Concilio generali, cujus contentum relatu dignissimum est, propter multa, quæ morum corruptela, in usum contrarium, nititur inducere. *Cum Laicis*, inquit Innocentius III. *quavis Religiosis, disponendi de rebus Ecclesiæ, nulla sit attributa potestas* (quos obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi) *dolemus, in quibusdam ex illis sic refrigescere charitatem*, quod immunitatem Ecclesiasticæ libertatis, quam non tantum Sancti Patres, sed etiam principes seculares privilegiis multis munierunt, non formidant suis Constitutionibus, vel potius destitutionibus impugnare, non solum de alienatione feudorum, ac aliarum possessionum Ecclesiasticarum, & usurpatione jurisdictionum: sed etiam de mortuariis, nec non & aliis, quæ jure spirituali annexa videntur, illicitè præsumendo. Volentes igitur super his indemnitatibus consulere Ecclesiasticarum, ac tantis gravaminibus providere, constitutiones, & venditiones hujusmodi feudorum, seu aliorum bonorum Ecclesiasticorum, sine legitimo personarum Ecclesiasticarum consensu præsumptas, occasione constitutionis laicæ potestatis (cum non constitutio, sed destitutio, vel destructio dici possit, nec non usurpatio jurisdictionum) sacri approbatione Concilii decernimus non tenere, præsumptoribus per